МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
_____Олена ГАВРИШ
__ ____29.08_____202_5_року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Страхування

Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітньо-професійна програма	Підприємництво та торгівля
Форма навчання	денна
Загальна кількість годин / кредитів ECTS	90/3
Характеристика навчальної дисципліни	обов'язкова
Форма семестрового контролю	диференційований залік
Мова викладання	українська
Інформація про викладача, контактна інформація	Когут Анна Анатоліївна , викладач kogut_anna@ukr.net
Розміщення курсу	https://dev1.ocsnau.net/course/view.php?id=194

Силабус розглянуто на засіданні циклової
комісії економічних спеціальностей
Протокол №_1_ від _28_ ___08___ 202_5_року

Голова циклової комісії _____ Анна КОГУТ

Викладач _____Анна КОГУТ

1.МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни	формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки
Завдання вивчення дисципліни	- з'ясувати об'єктивну необхідність страхування, розкрити його сутність, функції, принципи та роль в умовах ринкової економіки; - дослідити основні засади організації та напрямки розвитку страхового ринку і державного регулювання страхової діяльності; - з'ясувати умови особистого, майнового та страхування відповідальності, перестрахування з позицій вітчизняного досвіду; - простежити особливості та шляхи вдосконалення фінансової діяльності страховиків.

2.КОМПЕТЕНЦІЇ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Загальні компетентності	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торгівельної діяльності СК 7. Здатність застосовувати основи обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій та торговельній діяльності
Програмні результати навчання:	
Результати навчання	РН 5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької та торговельної діяльності. РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати їх на практиці. РН 13. Застосовувати отримані навички з основ обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій та торговельній діяльності

3.ПРЕРЕКВІЗИТИ

Передумова для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни «Економічна теорія».

4.ПОСТРЕКВІЗИТИ

Після набуття теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни переходити до вивчення наступних дисциплін: «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Маркетинг»

5.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів, тем	Всього годин	Аудиторні				Самостійна робота
			лекції	практичні	семінарські	лабораторні	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Модуль 1						
1	Тема 1. Економічна суть страхування. Основні страхові терміни.	6	2				4
2	Тема 2. Класифікація страхування.	6	2	2			2
3	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка	4	2				2
4	Тема 4. Страховий ринок	6	2		2		2
5	Тема 5. Страхова організація	8	2		2		4
	Модуль 2						
6	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	4	2				2
7	Тема 7. Особисте страхування	4	2				2
8	Тема 8. Медичне та пенсійне страхування	6	2	2			2
9	Тема 9. Майнове страхування	8	2	2			4
10	Тема 10 . Страхування в сільському господарстві	8	2	4			2
	Модуль 3						
11	Тема 11. Страхування відповідальності	4	2				2
12	Тема 12. Страхування підприємницької діяльності	6	2				4
13	Тема 13. Перестрахування і співстрахування	6	2	2			2
14	Тема 14. Доходи, витрати і прибуток страховика	6	2	2			2
15	Тема 15. Фінансова надійність страхової компанії	8	2	2			4
	Всього	**90**	**30**	**16**	**4**		**40**

6.ТЕМИ ТА ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ З/П	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
1	Тема 1. Економічна суть страхування. Основні страхові терміни 1. Економічна категорія страхування 2. Функції страхування. 3. Основні поняття і страхові терміни	2
2	Тема 2. Класифікація страхування. 1. Загальні основи і принципи класифікації страхування 2. Принципи обов'язкового страхування 3. Принципи добровільного страхування.	2
3	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка 1. Поняття та класифікація ризиків 2. Методи управління ризиками. 3.Тарифна ставка, як грошовий вираз ризику	2
4	Тема 4. Страховий ринок 1. Загальна характеристика ринку 2. Структура страхового ринку 3. Страхові посередники	2
5	Тема 5. Страхова організація 1. Види страхових компаній і порядок їх створення. 2. Ресурси страхової компанії. 3.Органи управління страховою компанією та їхні функції	2
	Модуль 2	
6	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності 1.Основи регулювання страхової діяльності. 2. Завдання та функції державного нагляду за страховою діяльністю в Україні. 3. Порядок реєстрації, ліцензування, реорганізації й ліквідації страхової компанії.	2
7	Тема 7. Особисте страхування 1. Економічний зміст та класифікація особистого страхування. 2. Страхування життя. 3. Страхування від нещасних випадків.	2
8	Тема 8. Медичне та пенсійне страхування 1. Медичне страхування 2. Особливості пенсійного страхування	
9	Тема 9. Майнове страхування 1. Економічний зміст, об'єкти та види майнового страхування 2. Основні умови та порядок страхування майна юридичних осіб 3. Страхування майна фізичних осіб	2
10	Тема 10. Страхування в сільському господарстві	2

	1.Страхувальники, об'єкти страхування сільськогосподарських культур та страхова відповідальність 2. Страхування сільськогосподарських тварин.	
	Модуль 3	
11	Тема 11. Страхування відповідальності 1. Економічна суть, необхідність та особливості страхування відповідальності 2. Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів 3. Страхування відповідальності перевізників 4. Страхування відповідальності позичальника за непогашення кредиту	2
12	Тема 12. Страхування підприємницької діяльності 1. Страхування комерційних ризиків. 2. Добровільне страхування ризику втрати прибутку. 3. Страхування біржових та валютних ризиків	2
13	Тема 13. Перестрахування і співстрахування 1. Сутність і роль перестрахування. 2. Методи перестрахування. 3. Форми проведення перестраховувальних операцій 4. Співстрахування та механізм його дії	2
14	Тема 14. Доходи, витрати і прибуток страховика 1. Склад та економічний зміст доходів страховика 2. Склад та економічний зміст витрат страховика 3. Фінансові результати страховика	2
15	Тема 15. Фінансова надійність страхової компанії 1. Поняття фінансової надійності 2. Умови забезпечення платоспроможності страховика 3. Страхові резерви та порядок їх формування	2
	Разом	**30**

7.ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розрахунок страхового відшкодування	2
2	Особливості особистого страхування	2
3	Страхування майна підприємств і організацій	2
4	Страхування сільськогосподарського майна	2
5	Визначення збитку і страхового відшкодування при страхуванні с/г продукції	2
6	Механізм співстрахування та перестрахування	2
7	Оцінка фінансового стану страховика	2
8	Оцінка платоспроможності страховиків	2
	Разом	**16**

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Страховий ринок України	2
2	Види страхових компаній і порядок їх створення	2
	Разом	**4**

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Вид навчальної діяльності	Форма контролю	Кількість годин
1	Тема 1. Економічна суть страхування. Основні страхові терміни 4. Необхідність страхового захисту та його форми. 5. Роль та значення страхування в системі економічних відносин	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (5)стор. 9-12, 15-16	Усне опитування Питання включені до модульного тестування	4
2	Тема 2. Класифікація страхування. 4. Система страхування в Україні	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (5)стор. 36-37	Питання включені до модульного тестування	2
3	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка 4. Економічні ризики	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (1)стор. 61-73	Питання включені до модульного тестування	2
4	Тема 4. Страховий ринок 4. Об'єднання страховиків та учасників страхового ринку	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (5)стор. 81-83	Питання включені до модульного тестування	2
5	Тема 5. Страхова організація 4.Стратегія страхової компанії. 5. Об'єднання страховиків та їх функції	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (5)стор. 93-108	Питання включені до модульного тестування	4
6	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності 4. Типи систем державного регулювання страхової діяльності	Самостійна робота з навчально-методичною	Питання включені до модульного	2

		літературою (4)стор. 103-104	тестування	
7	Тема 7. Особисте страхування 4.Страхування дітей	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (5) стор.154 (3) стор.56-57	Питання включені до модульного тестування	2
8	Тема 8: Медичне та пенсійне страхування 3. Медичне страхування і його розвиток в Україні.	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (3)стор. 76-90	Питання включені до модульного тестування	2
9	Тема 9. Майнове страхування 4. Страхування наземних транспортних засобів і вантажів 5. Морське та авіаційне страхування	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (4)стор. 149-151 (5) стор. 189-192	Питання включені до модульного тестування	4
10	Тема 10. Страхування в сільському господарстві 3.Особливості страхування хутрових звірів	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (6)стор. 88-90	Питання включені до модульного тестування	2
11	Тема 11. Страхування відповідальності 4. Страхування професійної відповідальності	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (4) стор.159-161	Питання включені до модульного тестування	2
12	Тема 12. Страхування підприємницької діяльності 4. Формування відомостей, що складають підприємницьку таємницю 5. Основні елементи захисту підприємницької таємниці	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (6)стор. 198-201	Питання включені до модульного тестування	4
13	Тема 13. Перестрахування і співстрахування 5. Стан та перспективи перестрахування в Україні	Самостійна робота з навчально-методичною	Питання включені до модульного	2

		літературою (1) стор. 415-423	тестування	
14	Тема 14. Доходи, витрати і прибуток страховика 4.Оподаткування страхових компаній.	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (5)стор. 286-287	Питання включені до модульного тестування	2
15	Тема 15. Фінансова надійність страхової компанії 4. Оцінювання фінансового стану страхової компанії	Самостійна робота з навчально-методичною літературою (5)стор. 319-322	Питання включені до модульного тестування	4
	Разом			**40**

9.ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю:

Поточний контроль реалізується у формі фронтального, індивідуального та комбінованого опитування під час занять, захисту практичних робіт, виступів на семінарських заняттях .

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Оцінка за модуль визначається як середнє арифметичне оцінок за опитування, поточну роботу студента на семінарських та практичних заняттях, а також оцінки за комп'ютерне тестування.

Підсумковий контроль – диференційований залік. Визначається як середнє арифметичне 3-х модульних оцінок за 4-бальною шкалою.

10.КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Страхування» здійснюється за національною 4-бальною шкалою.

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» («5»)	Студент відтворює матеріал у повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом з дисципліни «Страхування»,

	розкриває суть, функції та принципи страхування, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно викладати матеріал. Відмінно орієнтується в напрямках розвитку страхового ринку і державного регулювання страхової д-сті. Практична робота виконана правильно, в повному обсязі.
«Добре» («4»)	Студент відтворює значну частину навчального матеріалу. Виявляє знання і розуміння основних положень з страхування, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Студент активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події. Розкриває суть, функції та принципи страхування, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно викладати матеріал. Добре орієнтується в напрямках розвитку страхового ринку і державного регулювання страхової діяльності. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточні, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу. Практична робота виконана правильно.
«Задовільно» («3»)	Здобувач освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, не завжди може розрізняти поняття. Не може розкрити суть страхування, не знає функції та принципи страхування, не може висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми. Не орієнтується в напрямках розвитку страхового ринку і державного регулювання страхової діяльності, намагається аналізувати факти, події, робити висновки, але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача. Практична робота виконана в неповному обсязі.
«Незадовільно» («2»)	Здобувач освіти в цілому не володіє навчальним матеріалом, завдання не виконане, або містить відповідні на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітленні неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущенні суттєві помилки.

11.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Страхування: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. — К.: Вища школа, 2008. — 1019 с.
2. Дьячкова Ю.М. Страхування. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
3. Говорушко Т. А. Страхові послуги. Підручник. – К.: Центр учбової

літератури, 2011. – 376 с
4. Ткаченко Н.В. Страхування. Навчальний посібник. – К.: Ліра К, 2007. – 376 с.5.
5. Журавка О. С. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с.
6. Борисова В.А., Страхові послуги: Навчальний посібник. - Суми: Довкілля, 2004. - 408 с.

12.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Цивільний кодекс України https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text
2. Закон України Про страхування https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text
3. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 2 бер. 2015 р. № 222-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19

13.ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Відвідування дисципліни «Страхування» здобувачами фахової передвищої освіти є обов'язковим, без запізнень (у разі неможливості відвідати заняття повідомляється викладач) . Здобувач зобов'язаний працювати з навчальною та додатковою літературою, з інформацією в Інтернет-ресурсах та матеріалами на платформі Moodle.

Студенти повинні дотримуватися усіх строків, визначених для виконання практичних робіт та підготовки до семінарського заняття. Студенти повинні старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Під час занять користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами дозволяється виключно за умови застосування їх в навчальних цілях.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблене вивчення за рекомендованою літературою або самостійне опрацювання теми.

Виконані практичні роботи студенти надсилають викладачу на перевірку в Moodle.

Під час роботи над завданнями не припустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання.

Здобувач повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дотримуватися корпоративної культури, етики академічних відносин та запобігати академічному плагіату.